

Rozhovor s ředitelem sekce komunikačních a informačních systémů MO brigádním generálem Petrem Šnajdárkem

VE SPOJENÍ JE SÍLA

Spojovací vojsko dnes po více než sto letech své historie prochází důležitou a zásadní proměnou v rámci zavádění a využívání moderních informačních systémů. Technologické inovace související s komunikačními a informačními technologiemi a umělou inteligencí hrají stále větší roli v rámci bezpečného propojení, a to jak z hlediska zajištění chodu základní infrastruktury státu, tak umožnění bojové činnosti, mobility i výcviku. Pro vedení moderních konfliktů neexistují hranice a kyberprostor se v současné době stává dějištěm nevyhlášených válek. Proto se zajištění komplexní ochrany komunikačních a informačních systémů stává jednou z priorit každého státu. Armáda České republiky v reakci na tyto hrozby zrychluje zavádění moderních zbraňových systémů a nových informačních a komunikačních technologií. Jak na tyto skutečnosti musí armáda reagovat a jaké konkrétní úkoly stojí před spojovacím vojskem – na to jsme se zeptali ředitele sekce komunikačních a informačních systémů brigádního generála Petra Šnajdárka.

Pane generále, během uplynulých sta let zažili „spojari“ v rámci plnění svých úkolů nejen mnoho proměn, ale museli reagovat na vznik a zavádění nových technologií a informačních systémů. Co tento vývoj pro naši armádu znamenal a jak si stojí naše spojovací vojsko dnes?

Kdybych měl ve zkratce zhodnotit uplynulých více než sto let, tak to byl přechod od předávání vojenských zpráv pomocí vycištěných holubů přes telegrafní spojení až po spojení prostřednictvím satelitů a datových sítí. Co dříve představoval jeden „chovatel holubů“, dnes vyžaduje široké spektrum specialistů. Doba se za těch uplynulých sto pět let neuvěřitelně změnila a dnešní spojovací vojsko zajišťuje veškeré informační a komunikační technologie používané v armádě. Zkrátka, s morseovkou si dnes už armáda nevystačí a naše armáda potřebuje specialisty na ovládání moderních technologií, zbraňových systémů, jejichž úkolem není jen komunikace v rámci naší armády, ale musí být schopni komunikovat s našimi koaličními partnery při plnění svých úkolů v kombinovaných – multidoménových společných operacích, asymetrických konfliktech, a to i v těch nejtěžších podmínkách po celém světě. Celkově si za všechny „spojáře“ velmi vážím, že jsem mohl s odbornou, ale i laickou veřejností zorganizovat dne 7. října 2022 slavnostní nástup „spojářů“ na Vítězné k 105. výročí existence za přítomnosti ministryně obrany

a náčelníka Generálního štábu Armády ČR. Což je jednoznačné ocenění nás všech a motivace do další práce.

Spojaři jsou součástí každé jednotky. Jaké úkoly plní v dnešní době?

Ano, nalezneme je u každé jednotky, v každém vojenském zařízení, v každé zahraniční operaci. Moderní armáda se bez spojovacího vojska zkrátka neobejde. Naši spojari fungují v odbornostech od klasických radistů, přes síťáře systémové inženýry, vývojáře softwaru a specialisty na bezpečnost, až po architektky informačních systémů. Význam a nezastupitelnost jejich schopností stoupá, protože moderní technika a nové zbraňové systémy jsou nerozlučně spojeny s novými technologiemi. Například – pořizujeme nové prostředky, jako jsou pásová bojová vozidla pěchoty, vrtulníky, systémy elektronického boje včetně bezpilotních. Osádky umí řídit, umí střílet, umí je ovládat, ale kromě toho musí být na moderním bojišti schopné komunikovat, přijímat a odesílat informace a to mohou jen díky informačním a komunikačním systémům uvnitř. A ty musí někdo nastavit. A ten někdo jsou spojari. Ti zajišťují konfiguraci jednotlivých počítačů, jejich propojení do složitých sítí, nastavení a zabezpečení těchto systémů, instalaci softwaru, rádiové, satelitní i telefonní

spojení. Zkrátka, všude, kde se vyskytuje nějaká IT nebo komunikační technologie, tam najdete spojáře. K tomu ještě dodám, že si uvědomuji, že pojem „spojář“ je zavedený armádní výraz a pro civilní prostředí musíme používat civilní výrazy v oblasti komunikačních a IT technologií.

Do armády se zavádí čím dál složitější nejmodernější technologie, nakupuje se nová technika. Co to pro spojovací vojsko znamená? A má naše armáda dostatek odborníků, kteří tuto schopnost zajišťují?

Svět zažívá přechod na nový způsob práce prostřednictvím digitalizace a robotizace

a spojovací vojsko musí být na vrcholu aplikace těchto high-tech technologií do armády. Když se vrátím jen o pár let zpět, armáda zahájila pořizování nových technologií, jako jsou autonomní systémy bezpilotní (UAS), pozemní (UGV), systémy elektronického boje. Čím je však technika modernější, tím obsahuje více a více systémů, kterým je nutné do detailu nejen rozumět, ovládat je, ale hlavně musí být integrovány do komplexního systému velení a řízení. Samotná technika může být vysoce moderní a sofistikovaná, ale to nejcennější jsou a budou velitelé, štáby, vojáci, co ji umí použít. A s tímto faktem rostou i nároky na kvalifikované a flexibilně uvažující vojáky. V této souvislosti se i my, stejně tak jako civilní sektor, potýkáme v Armádě ČR s personální nenaplňností. Kvalifikovaných lidí je všude nedostatek, a to si velmi dobře uvědomuji. Tento problém se snažíme aktivně řešit, a to je i důvod, proč jsme vyhlásili kampaň „Spojař nové generace“.

Můžete nám tuto kampaň přiblížit a vysvětlit, co je jejím cílem?

Prostřednictvím této kampaně se snažíme veřejnosti, ale i současným aktivním vojákům vysvětlit, jaké úkoly naši spojari plní, co zajišťují, ale chceme i představit jednotlivé specializace a pracovní pozice. Chceme ukázat, že v armádě neslouží jen bojovníci, ale že nezastupitelnou roli tu hrají odborníci přes technologie. A to je i účel této kampaně – chceme dát příležitost technologickým nadšencům, kteří by se chtěli zapojit do tohoto oboru. Cílem této kampaně je získat specialisty na komunikační, rádiové a satelitní technologie u bojových jednotek, jednotek podpory i u jednotek bojového zabezpečení. Hledáme i specialisty na informační technologie pro provoz a údržbu stacionárních systémů.

Hledáme především odborníky, vzdělání je důležité. Ale máme zájem i o lidi, kteří umí a chtějí pracovat. Nabízíme velmi zajímavou práci pro kohokoliv, kdo projevuje o technologii zájem. Máme nedostatek lidí téměř ve všech specializacích. Od služebních míst u bojových jednotek až po specialisty pro provoz datových center. Každý technicky zdatný zájemce může najít práci, která má smysl a bude ho bavit.

Mohl byste přiblížit, jaké předpoklady by takový zájemce o tuto vojenskou profesi měl mít? Jaké by měl mít vzdělání, bude rozhodovat i věk a co byste i vy se svými zkušenostmi případným uchazečům vzkázal?

Kampaň směřuje v civilní sféře hlavně na mladé lidi, kteří mají před dokončením středoškolského vzdělání nebo již školu s výučním listem či maturitou absolvovali. Samozřejmě se uplatní i uchazeči s praxí a vysokoškolským vzděláním v oborech elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika, strojírenství a strojírenská výroba nebo informatika.

Nabízíme ale i možnost profesionálním vojákům, kteří slouží na pozicích, které jim ne vždy vyhovují, a uvítali by ve své vojenské kariéře změnu. Prostě máme zájem o technické nadšence, kteří by měli chuť a nadšení posílit naše řady a chtěli by se stát součástí perspektivního procesu, který má budoucnost.

Prozradíte, co bylo u vás tím hlavním impulsem, abyste po střední elektrotechnické škole zamířil na Vojenskou akademii do Brna a následně se zaměřil na oblasti elektronického boje, průzkumu, bezpilotních systémů, kde jste prošel řadou funkcí. A jak berete svou současnou pozici?

Já jsem do Armády ČR vstupoval dobrovolně s hlavní motivací seznámit se a sloužit s moderní technikou elektronického boje i takzvanými pasivními systémy, jako byla Tamara, Věra, systémy velení, řízení a spojení. Ve všech pozicích, i při opakovaném nasazení v misích v Afghánistánu, jsem se vždy snažil odvádět maximum, dá se říct „pokud vás práce baví, dáváte jí sto procent“, a to také vyžadují od svých kolegů.

Svou současnou pozici beru jako výzvu být u nejzrůsáhlejší modernizace Armády ČR a stanovené úkoly zvládnout, protože procesy digitalizace jsou dnes i nosným pilířem zvládnutí mimořádných situací, jako je epidemie covidu-19, migrační krize či válka na Ukrajině. Musíme si uvědomit, že armáda je dlouhý řetěz na sebe navazujících schopností a odborností, kde když jednu vynecháme, nebudeme

105 LET SPOJOVACÍHO VOJSKA

Je to již dlouhých 105 let, kdy datujeme vznik první spojovací roty jako součásti československých legií na území tehdejší Ruské republiky. Dne 30. října 1917 se totiž začala formovat nová telegrafní rota, která již tehdy zajišťovala tak důležité spojení v našem boji o samostatnost. To, co na začátku tvořil telegraf, poštovní holub, je dnes nahrazeno nejmodernější spojovací technikou s přesahem do kyberprostoru, využívající umělou inteligenci apod. Spojovací vojsko je jednou z nejdynamičtěji se rozvíjejících součástí ozbrojených sil ČR.

Ať již Armáda České republiky byla a bude nasazena v těch nejtěžších a nejsložitějších zahraničních operacích, spojovací vojsko zabezpečí plnou podporu rádiových, radarových, telekomunikačních a informačních systémů včetně počítačových systémů, internetu, lokálních sítí, hlasové a datové komunikace.

SPOJAŘ NOVÉ GENERACE. KAMPAŇ ZAČALA

Spojovací vojsko si plně uvědomuje změnu charakteru současných světových konfliktů, rizik a hrozeb. V budoucnosti je potřeba získat větší množství odborníků schopných reagovat na rizika, zranitelnost národní infrastruktury a potřeby její ochrany. Armáda České republiky musí také reagovat na potřebu rozvoje digitalizace, robotiky a umělé inteligence. Vojáci v ozbrojených konfliktech budou ještě závislejší na potřebě zajištění plynulého spojení, kybernetické ochrany a propojení s novými prvky bezpilotních systémů a elektronického boje. To vše vyžaduje zvýšené nároky na řádně proškolený a zkušený personál. Proto sekce komunikačních a informačních systémů Ministerstva obrany a Agentura komunikačních a informačních systémů vyhláší kampaň a hledají „Spojaře nové generace“. Možná jste to právě Vy!

schopni efektivně budovat moderní armádu a zajišťovat obranu ČR.

Text: Jana Deckerová, foto: archiv SKIS